

Sygn. akt I ACa 612/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia	SA Zbigniew Grzywaczewski
Sędziowie:	SA Ewa Lauber-Drzazga (spr.) SO (del.) Magdalena Kuczyńska
Protokolant	Diana Goluch

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. w Lublinie na rozprawie sprawy

z powództwa R. W.

przeciwko (...)” z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie i rentę

na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 maja 2014r., sygn. akt I C 562/10

I. z apelacji powódki zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie IV w ten sposób, że zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) z siedzibą w W. na rzecz powódki R. W. kwotę 704 (siedemset cztery) złote z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2014r. do dnia zapłaty tytułem renty za okres od dnia 1 sierpnia 2010 r. do dnia 31 marca 2014 r. oraz kwartalną rentę w kwocie 48 (czterdzieści osiem) złotych płatną do 10-go dnia pierwszego miesiąca każdego kwartału poczynając od kwietnia 2014 r.;

II. oddala apelację powódki w pozostałej części i apelację pozwanego w całości;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

I ACa 612/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 maja 2014r. Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził m.in. od pozwanego Towarzystwa (...) siedzibą w W. na rzecz powódki R. W. kwotę 60.000zł tytułem zadośćuczynienia i oddalił powództwo w zakresie renty z tytułu zwiększonych potrzeb.

Wyrok Sądu Okręgowego został oparty na następujących ustaleniach:

W dniu 13 października 2009r. R. W. na skutek wypadku komunikacyjnego doznała obrażeń w postaci urazu głowy, złamania obu kości łonowych i kulszowych, złamania obustronnego kości krzyżowej. Zastosowano leczenie

zachowawcze i przeciwbólowe, zalecono zakaz obciążania pierścienia miednicy, rehabilitację i kontrolę w poradni chirurgii urazowej.

W szpitalu powódka przebywała do 29 października 2009r. Od 13 listopada 2009r. do 21 grudnia 2009r. powódka była leczona w Klinice Ortopedii w O. gdzie stosowano ćwiczenia, pionizację, naukę chodzenia. Od 18 lutego do 17 marca 2010r. przebywała na Oddziale Rehabilitacji Szpitala w B. gdzie stosowano leczenie usprawniające. Po powrocie do domu powódka chodziła nadal o dwóch kulach, potem o jednej. Leczenie powódki zakończono po upływie 6 do 8 miesięcy od wypadku.

W dacie wypadku powódka miała 24 lata, była studentką V roku (...) Wydział(...)kierunek (...). Aktualnie studiuje na studiach doktoranckich, pozostaje na utrzymaniu rodziców.

Pozwany ubezpieczyciel wypłacił powódce przed sporem tytułem zadośćuczynienia kwotę 40.000zł.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż odpowiednią kwotę zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez powódkę stanowi 100.000zł (art. 445 § 11 kc) i uwzględniając wypłacone przez pozwanego 40.000zł zasądził 60.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

Odnośnie żądania zasądzenia renty (art. 444 § 2 kc), Sąd Okręgowy stwierdził, iż jest ono nieuzasadnione albowiem powódka w następstwie wypadku nie wymagała i nie wymaga stałych wydatków na leczenie i rehabilitację. Okresowo winna korzystać z rehabilitacji ale w następstwie schorzeń istniejących przed wypadkiem. W okresie leczenia następstw wypadku korzystała ze świadczeń w ramach ubezpieczenia.

Od tego wyroku obie strony złożyły apelacje.

Powódka zaskarżyła wyrok w zakresie zadośćuczynienia i renty zarzucając naruszenie:

- art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego z pominięciem wszechstronnego jego rozważenia, sprzeczność istotnych ustaleń z treścią materiału dowodowego oraz brak dostatecznej analizy i uznanie, że nie istnieją przesłanki do zasądzenia na rzecz powódki renty z tytułu zwiększenia się jej potrzeb oraz przyznania kwoty 60.000zł tytułem zadośćuczynienia zamiast 100.000zł;

- art. 445 § 1 kc poprzez dokonanie niewłaściwej interpretacji pojęcia „odpowiednia suma tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę”;

- art. 444 § 2 kc poprzez błędną jego wykładnię polegającą na uznaniu, że jedyną przesłanką przemawiającą za orzeczeniem renty jest tylko zwiększenie potrzeb poszkodowanego na skutek wyrządzenia szkody.

Wskazując na powyższe powódka wносиła o zmianę wyroku i zasądzenia na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 100.000zł oraz renty w kwocie 500zł miesięcznie z wyrównaniem od dnia 1 sierpnia 2010r.

Pozwany ubezpieczyciel zaskarżył wyrok w zakresie zadośćuczynienia oraz odsetek zarzucając naruszenie:

- art. 445 § 1 kc poprzez rażące zawyżenie wysokości zadośćuczynienia;

- art. 481 § 1 kc poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 29 lipca 2010r., podczas gdy wysokość zadośćuczynienia została ustalona przez Sąd na dzień wyrokowania i odsetki powinny być zasądzone od dnia następnego pod dniu wyrokowania.

Wskazując na powyższe pozwany wносиł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ponad 20.0000zł zadośćuczynienia i odsetek za okres od 29 lipca 2010r. do 22 maja 2014r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje są niezasadne w zakresie zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy ustalając należne powódce zadośćuczynienie wziął pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na jego wysokość.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przyjętej przez Sąd Okręgowy kwoty 100.000zł nie można uznać w okolicznościach niniejszej sprawy ani za rażąco zaniżoną, ani za rażąco zawyżoną, a tylko w takim wypadku możliwa byłaby jej korekta.

Apelacja pozwanego jest niezasadna również w zakresie odsetek.

Odsetki zgodnie z art. 481 kc należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Stanowią one zatem opartą na uproszczonych zasadach rekompensatę typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98).

Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 445 § 1 kc możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądzający nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40, z dnia 17 listopada 2006 r., V CSK 266/06, LEX nr 276339, z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, LEX nr 738354, i z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09). Stanowisku temu nie sprzeciwia się również stosowanie do zadośćuczynienia art. 363 § 2 k.c. Wyrażona w tym przepisie, korespondującym z art. 316 § 1 k.p.c., zasada, że rozmiar szeroko rozumianej szkody, a więc zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej, ustala się, uwzględniając czas wyrokowania, ma na celu możliwie pełną kompensatę szkody ze względu na jej dynamiczny charakter - nie może więc usprawiedliwiać ograniczenia praw poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, i z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 524/08, OSNC-ZD 2009, nr D, poz. 106).

Powódka zgłosiła szkodę 7 stycznia 2010r. i domagała się 100.000zł zadośćuczynienia. Pozwany w maju 2010r. wypłacił powódce z tego tytułu 40.000zł. Stosownie do art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) pozwany obowiązany był wypłacić zadośćuczynienie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody. Brak jest zatem podstaw do kwestionowania odsetek zasądzonych zgodnie z żądaniem powódki od dnia wniesienia pozwu tj. od 29 lipca 2010r.

Apelacja powódki jest częściowo zasadna w zakresie renty.

Z opinii biegłego z zakresu chirurgii ortopedii i rehabilitacji Z. K.wynika, iż z powodu następstw przebytego wypadku komunikacyjnego oraz z powodu schorzeń samoistnych występującego u powódki przed wypadkiem – idiopatycznego wrodzonego esowatego skrzywienia kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego z zablokowaniem prawego stawu krzyżowo-biodrowego wskazane jest okresowe leczenie rehabilitacyjne.

Powódka powinna korzystać z kompleksowego leczenia rehabilitacyjnego. Najlepsze wyniki uzyskuje się w 21 dniowym cyklu rehabilitacji. W ramach NFZ powódka może korzystać z takiego leczenia co drugi rok. Koszt jednego dnia pobytu w szpitalu uzdrowiskowym z zabiegami wynosi ok. 150zł. W okresie zaostrzenia dolegliwości powódka może stosować leki o działaniu przeciwbólowym, których koszt miesięczny wynosi około 30zł.

W opinii uzupełniającej, biegły ten stwierdził również, iż u powódki nie można jednoznacznie odróżnić dolegliwości samoistnych spowodowanych zmianami kręgosłupa przed wypadkiem oraz dolegliwości będących następstwem wypadku. Stosunek kosztów spowodowanych skrzywieniem kręgosłupa i następstwami wypadku należy ustalić jak 9/1.

W związku z powyższym biorąc pod uwagę fakt, iż koszty rehabilitacji powódka będzie ponosić co dwa lata, zaś udział kosztów spowodowanych następstwami wypadku stanowi 10% ogólnych kosztów, rentę z tytułu zwiększonych potrzeb należy ustalić na kwotę 16zł miesięcznie według następującego wyliczenia:

- koszt rehabilitacji sanatoryjnej, co dwa lata - 3.150 zł, rocznie - 1.575zł;

- koszt leków przeciwbólowych 360zł rocznie,

co łącznie stanowi 1.935zł rocznie, a miesięcznie 161,25zł, z czego 10% kosztów spowodowanych następstwami wypadku to 16,00zł miesięcznie, 48zł kwartalnie.

W ten sam sposób wyliczona renta za okres od sierpnia 2010r. do maja 2014r. wynosi 704zł.

W pozostałym zakresie żądanie zasądzenia renty nie zostało przez powódkę udowodnione. Nie ma również podstaw do przyjęcia, iż zmniejszyły się widoki powodzenia powódki na przyszłość skoro funkcjonuje ona normalnie w życiu codziennym, zresztą apelacja nie precyzuje na czym to zmniejszenie widoków powodzenia miałoby polegać.

Z tych względów i na podstawie art. 386 § 11 kpc, art. 385 kpc i art. 108 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.